

INFORMATIE LICHT EN GELUID

Wanneer er een show wordt gegeven, wil iedereen natuurlijk dat zijn of haar dans en dansgroep door het publiek worden gewaardeerd. Een publiek dat de laatste jaren aan een steeds betere kwaliteit op het gebied van presentatie gewend is geraakt. Natuurlijk let het publiek vooral op de dansers, maar bijna net zo belangrijk als dans, kleding en decor zijn het licht en geluid. Deze facetten samen maken dat het publiek geïnteresseerd blijft en het totaalplaatje compleet wordt.

Het doel van deze informatie is proberen duidelijk te maken wat belangrijk is bij het invullen van het licht- en geluidsplan dat bij Dance2, Showdance en Urban wordt gebruikt*. Daarnaast zullen enkele technische termen worden verduidelijkt en worden enkele mogelijkheden besproken, zodat de choreograaf makkelijker met de technici kan overleggen wat qua techniek past bij de dans.

**Bij jazzdanswedstrijden worden alle groepen op dezelfde wijze uitgelicht. Het invullen van een licht- en geluidsplan is dan ook niet nodig.*

DIVERSE OPMERKINGEN

- De afmetingen van de vloer zijn 14x 18 meter. Houd de opstelling van de dansers ruim binnen deze maten i.v.m. de belichtingsmogelijkheden.
- Lever altijd de muziek en het licht- en geluidsplan op tijd in.
- Indien je speciale wensen hebt qua licht en geluid (bijvoorbeeld het versterken van live muziek, gebruik van droogijs, enzovoorts) kun je contact opnemen met de Democrew: justin@democrew.nl. Eventuele kosten zullen worden doorberekend naar de vereniging.
- Ook voor meer informatie over de "techniek" kun je bij de Democrew terecht.

GELUID

De kwaliteit van een opname bepaalt hoe het geluid in een grote ruimte klinkt. Hoewel de klank met de juiste apparatuur kan worden aangepast, kan de oorspronkelijke kwaliteit van een opname niet meer worden verbeterd.

Door de jaren heen merken wij nog steeds dat veel audiobestanden van matige tot zeer slechte kwaliteit zijn. Daarom volgen hieronder enkele tips om ervoor te zorgen dat je het allerbeste uit je muziek haalt.

- Zorg altijd dat je het originele bestand downloadt (bijvoorbeeld via iTunes of vergelijkbare platforms).
- Als het bestand niet te koop is, download het dan altijd in de hoogst mogelijke kwaliteit. Luister ook zelf met een koptelefoon naar het gedownloade bestand om te controleren of de kwaliteit goed is.
- Heb je een mix gevonden die van slechte kwaliteit is en kun je geen betere versie vinden? Vraag dan de maker van het nummer of hij het kan aanpassen.
- Als de maker het niet kan aanpassen, kun je altijd een verzoek indienen bij de Democrew om het nummer opnieuw te laten mixen tegen geringe kosten.
- Twijfel je over de kwaliteit? Neem dan contact op met de Democrew voor advies.

Wanneer je het nummer hebt gedownload, zorg er dan altijd voor dat je het originele bestand meeneemt naar het DansEvent. Als je het bestand via WhatsApp doorstuurt en daarna op USB zet, zal de kwaliteit aanzienlijk afnemen. Dit komt doordat WhatsApp bestanden comprimeert.

Voor een goede geluidskwaliteit gelden er voor de muziek die op het DansEvent wordt gebruikt daarom een aantal vaste afspraken:

1. Je kunt muziek **alleen op USB** inleveren. Neem bij het gebruik van livemuziek altijd contact op met de Democrew via justin@democrew.nl.
2. **Gebruik alleen origineel gekochte muziek.** Dit voorkomt dat het bestand is beschadigd, abrupt stopt en het publiek jouw muziek schel vindt of pijn aan de oren doet. Elke kraak of ruis van gedownloade muziek wordt namelijk mee vergroot bij het harder zetten van de muziek.
3. Wanneer je muziek koopt of download, zorg er dan voor dat je dit altijd op de hoogst mogelijke kwaliteit doet.
4. **Muziekbestanden moeten van de volgende formaten zijn: .WAV, .AIFF of .AAC.** Andere formaten kunnen niet worden afgespeeld!
5. **Gebruik liever geen mp3-bestanden!** Dit formaat verkleint dusdanig, dat er veel detail in de muziek verloren gaat en biedt dus geen betrouwbare afspiegelgarantie. Wij kunnen hierdoor geen goede kwaliteit garanderen. Indien je toch .mp3 moet gebruiken, zorg dan dat de kwaliteit minimaal 256 kbps en bij voorkeur 320 kbps is. Het omzetten van een slecht mp3-bestand naar .WAV heeft geen zin, omdat de kwaliteit hierdoor niet verbetert.
6. **MP4, M4A, andere videoformaten kunnen niet worden afgespeeld. Dit geldt ook voor muziek op telefoons, YouTube- en Spotifylinks, enzovoorts.**
7. Gebruik geen aparte muziek om op te komen en af te gaan.
8. Een mix moet een geheel zijn, dus op één track staan.
9. Om te zorgen dat het inleveren van de muziek snel verloopt, helpt het als je het muziekbestand als volgt noemt: *Programmanummer. Verenigingsnaam – Titel muziek*. Voor nummers 1 t/m 9 komt altijd eerst een 0. Voorbeeld: *01. Dance Academy Woerden – Jumbo jump*.
10. Tijdens het DansEvent wordt het volume van het geluid bepaald door de geluidstechnici.
11. Neem altijd een back-up mee!

LICHT

De functie van het licht bij bijvoorbeeld Dance2 is meer dan alleen het zichtbaar maken van de dansers en het decor. De taak van de choreograaf is de dansers, de technici en natuurlijk het publiek duidelijk te maken welke sfeer een dans heeft. Een sfeer wordt bepaald door:

- Muziek (jazz, rock, house, modern, ...)
- Kleding (clownspakken, jurken, ...)
- Omgeving (stad, café, strand, bos, stoelen, tafels, ...)
- Uitstraling (kwaad, agressief, vrolijk, serieus, ...)
- Licht (veel, weinig, gekleurd, sober, kil, ...)

Vul daarom altijd zo volledig mogelijk het formulier "Licht- en Geluidsgegevens" in zodat de technici de sfeer kunnen maken die de choreograaf wil hebben. Laat het dus niet alleen aan "het inzicht van de technici" over.

Lichtrichting

Om een dans te belichten, zijn meerdere schijnwerpers nodig die uit verschillende richtingen de dansers belichten. De keuze van de lichtrichting is afhankelijk van de sfeer die bereikt moet worden. Elke lichtrichting geeft een bepaald effect. Hieronder zal kort worden uitgelegd welke verschillende lichtrichtingen tijdens de Dance2Demo's gebruikt kunnen worden.

- **Frontlicht**
Het licht schijnt vanaf het publiek onder een hoek naar de dansers toe. Frontlicht wordt vooral gebruikt om de gezichten van de dansers zichtbaar te maken.
- **Voetlicht**
De schijnwerpers staan vooraan op de vloer en schijnen schuin omhoog. Hierdoor ontstaan er grote schaduwen op de achterwand. Het effect van voetlicht is spookachtig.
- **Zijlicht**
De lichtbron belicht de dansers van opzij; dit geeft een sterk ruimtelijk effect. De bewegingen worden hierdoor vergroot. Daarnaast wordt het zijlicht gebruikt om de kleur van de kleding te beïnvloeden.
- **Tegenlicht**
Het licht komt van schuin-achter en valt op de schouders en achterhoofd van de dansers, het lijkt hierdoor of de dansers schijnbaar "los komen van de achterwand". Tegenlicht heeft geen invloed op de zichtbaarheid van de gezichten van de dansers. Tevens kan met tegenlicht een dynamisch effect gemaakt worden door kleur veranderingen of bewegingen.

Horizonverlichting

Het witte doek dat de achterwand vormt, wordt de horizon genoemd en kan in diverse kleuren worden belicht. Hiermee kunnen totaal verschillende sferen worden gecreëerd. De achtergrond kan bijvoorbeeld gebruikt worden:

- Als decor (groen als bos, blauw als lucht) / als sfeerbeeld / verandering (verkleuring van kil blauw naar warm rood);
- Om alleen de silhouetten van de dansers te laten zien.

Kleuren

Het gebruik van kleur is net zo belangrijk als lichtrichting. Kleur roept een bepaalde emotie op:

Rood – Energie en Passie

Rood is een krachtige, intense kleur die vaak geassocieerd wordt met energie, passie, liefde, en soms zelfs woede of gevaar. Het trekt direct de aandacht en kan gevoelens van opwinding of urgentie oproepen. In een lichtontwerp wordt rood vaak gebruikt om een gevoel van intensiteit, drama of urgentie te creëren. Het kan de hartslag verhogen en een gevoel van spanning opbouwen.

Blauw – Rust en Kalmte

Blauw is een koele kleur die meestal wordt geassocieerd met rust, kalmte en sereniteit. Het kan gevoelens van vrede en ontspanning oproepen. Lichte tinten blauw kunnen ook gevoelens van openheid en eerlijkheid bevorderen, terwijl

donkerder blauw meer een gevoel van vertrouwen en professionaliteit uitstraalt. In lichteffecten wordt blauw vaak gebruikt om een rustige of contemplatieve sfeer te creëren.

Groen – Balans en Harmonie

Groen is een kleur die in de natuur veel voorkomt en daarom vaak geassocieerd wordt met groei, balans, en harmonie. Het heeft een kalmerend effect en wordt vaak geassocieerd met gevoelens van welzijn en vernieuwing. Het kan ook een gevoel van stabiliteit en veiligheid overbrengen. Groene verlichting kan bijvoorbeeld een zachte, evenwichtige sfeer creëren.

Geel – Vrolijkheid en Positiviteit

Geel is een warme, heldere kleur die vaak wordt geassocieerd met zonneshijn, vrolijkheid en optimisme. Het kan gevoelens van geluk, energie en hoop oproepen. Te veel geel kan echter ook gevoelens van onrust veroorzaken, omdat het de ogen kan vermoeien. Daarom wordt het vaak subtiel gebruikt in lichtontwerpen om een levendige, positieve sfeer te creëren zonder te overweldigen.

Paars – Mysterie en Spiritualiteit

Paars is een kleur die vaak wordt geassocieerd met mysterie, spiritualiteit en luxe. Het heeft een emotionele diepte en kan zowel kalmerend als opwindend zijn, afhankelijk van de tint. Paars roept gevoelens van creativiteit en verbeelding op, en wordt vaak gebruikt om een gevoel van luxe of verfijning te creëren. Het kan ook mysterieus of spiritueel aanvoelen, afhankelijk van de context.

Oranje – Energie en Warmte

Oranje is een energieke en vrolijke kleur die warmte en enthousiasme uitstraalt. Het is minder intens dan rood, maar nog steeds stimulerend. Het roept gevoelens van vriendelijkheid, plezier en uitnodiging op. In lichtontwerpen kan oranje worden gebruikt om een warme, gezellige sfeer te creëren of om een gevoel van vreugde en optimisme over te brengen.

Wit – Neutraliteit en Reinheid

Wit wordt vaak geassocieerd met puurheid, helderheid en neutraliteit. Het kan ook een gevoel van leegte of afstand creëren, maar het wordt vaak gebruikt in lichteffecten om andere kleuren te versterken. In lichtontwerpen wordt wit vaak gebruikt om een schone, frisse uitstraling te geven en om een balans te brengen tussen andere kleuren.

Zwart – Diepte en Mysterie

Zwart is de afwezigheid van kleur, maar heeft toch een krachtige emotionele impact. Het wordt vaak geassocieerd met elegantie, formaliteit, en soms met verdriet of mysterie. In lichteffecten kan zwart een gevoel van diepte of drama creëren, of het kan worden gebruikt om contrasten te versterken en andere kleuren naar voren te laten komen. Het kan ook rust en ruimte in een ontwerp brengen.

Naast de emotionele reactie op kleur, zijn kleuren ook te gebruiken om de tinten van kostuums te accentueren. Het is niet zo dat rode kleding met rood belicht moet worden. Hierdoor wordt de kleding zelfs vaak flets en mat. Het is vaak juist mooi om

meerdere kleuren te gebruiken waardoor er een "mooi, levend plaatje" ontstaat.

Effecten

Effectlicht voegt iets speciaals toe aan de normale belichting. Effecten moeten daarom ook maar even gebruikt worden en niet de hele dans.

- **Chaser/Disco**
Dit is een mogelijkheid om diverse lampen (kleuren) in een bepaald patroon om en om te laten knipperen of te laten bewegen en geeft een zeer dynamisch effect.
Deze effecten kunnen worden gebruikt voor een gedeelte van de dans, als overgang tussen twee sferen of om bepaalde accenten in de muziek / dans te accentueren.
- **Stroboscoop**
Snel knipperend licht waardoor bewegingen schokkerig lijken, dit kan als totaal beeld maar ook random over de vloer.
- **Blacklight**
Hiermee kan je zowel accenten leggen op bijvoorbeeld armen/benen door die te voorzien van neon/wit. Let wel op als je iets met blacklight doet probeer het thuis te testen. Niet alle soorten neon verf reageren evengoed op blacklight. Daarnaast is het van belang te overdrijven met neon. Een klein streepje schmink valt al snel weg op deze afstanden en grootte.
- **Gobo**
Een gobo is een sjabloon of een plaatje met een grafisch ontwerp (zoals streepjes, stipjes, vlekken, of andere patronen) dat in een lichtprojector wordt geplaatst. Het licht wordt door het gobo gefilterd, waardoor het ontwerp op de vloer, een muur of een andere oppervlakken kan worden geprojecteerd. Dit wordt vaak gebruikt om visuele effecten te creëren, zoals patronen of texturen, tijdens voorstellingen of evenementen.

CUE

Wat is een CUE?

Als licht- en geluidstechnicus kom je vaak de term **CUE** tegen. Maar wat betekent dat precies? Simpel gezegd is een CUE een moment of aanwijzing tijdens een optreden of evenement waarop een technicus een bepaalde actie moet uitvoeren. Dit kan van alles zijn: het aanzetten van lichten, het afspelen van muziek, het verhogen van het volume, of het starten van een special effect.

Stel je voor dat je naar een theaterstuk of een dansvoorstelling kijkt. Tijdens zo'n optreden gebeurt er van alles op het podium, en achter de schermen hebben de technici de taak om het perfecte moment af te wachten om de juiste actie te ondernemen. Dat perfecte moment is vaak aangegeven door een CUE.

Het geven van een cue

Tijdens de voorstelling is het van belang om precies aan te geven op welk moment een verandering moet plaatsvinden. Het is voor de technici van belang om vroegtijdig (het liefst één minuut, maar minimaal 30 seconden vooraf) te weten wat er gaat veranderen. Dit is nodig vanwege de voorbereidingstijd die de technici nodig hebben. Een goede methode om cues aan te geven is bijvoorbeeld:

- 30 seconden voor het "moment" = "ATTENTIE VOLGSPOT MIDDENVOOR"
- En op het "moment" = "SPOT NU" ("NU" is het moment van handelen).

Een andere methode die goed werkt, vooral bij dans, is het meetellen op de muziek, bijvoorbeeld:

- 30 seconden voor het "moment" = ATTENTIE GELUID UIT-FADEN OP TEL 8"
- En vlak voor het "moment" = "GELUID UIT-FADEN ... 5, 6, 7,8!" (of "5, 6, 7, NU!")

Een extra tip: Schrijf op het lichtplan altijd de tijd en bijbehorende actie op, wanneer er een verandering is:

- Op 1m20s sprong → veel licht
- Op 2m30s naar achter rennen → alleen silhouetten
- Op 3m10s aflopen dansers → spot op meisje op mid/mid